

С Т А Н О В И Щ Е

на дисертационен труд на тема:
„РАЗНООБРАЗИЕ И РАЗПРОСТРАНЕНИЕ НА ХЕРПЕТОФАУНАТА В ЗАЩИТЕНА
ЗОНА „ОРАНОВСКИ ПРОЛОМ - ЛЕШКО“
за присъждане на ОНС „Доктор“,
професионално направление 4.4. „Науки за Земята“,
докторска програма „Екология и опазване на околната среда“

Изготвил становището: доц. д-р Лидия Георгиева Сакелариева,
катедра „География, екология и опазване на околната среда“, Природо-
математически факултет на ЮЗУ „Н. Рилски“ - Благоевград

Автор на дисертационния труд: Невена Георгиева Малакова, редовен
докторант в докторска програма „Екология и опазване на околната среда“, катедра
География, екология и опазване на околната среда, Природо-математически факултет
на Югозападен Университет “Неофит Рилски”, Благоевград

Настоящото становище е изготвено на основание участие в Научно жури по
защита на дисертационния труд, съгласно Заповед на Ректора на ЮЗУ „Неофит
Рилски“ доц. д-р Борислав Юруков.

Представената за становище дисертация е научен труд, който съдържа
стандартните за такъв тип разработка раздели: Въведение, Цел и задачи, Литературен
обзор, Материали и методи, Резултати и дискусия, Обобщени резултати и изводи,
Приноси на дисертацията, Ползвана литература и Приложения. Основният текст,
заедно със списъка на литературата, е разработен на 139 страници и включва 72 фигури
и 16 таблици. Литературните източници са общо 215, като от тях 114 заглавия са на
кирилица и 101 на латиница. Приложенията са три (общо 85 страници): първото
съдържа таблици с данни за разпространението на 10 вида земноводни и 17 вида
влечуги, установени в защитената зона „Орановски пролом-Лешко” в периода на
изследването (2016 – 2017 г.); второто приложение включва таблици с таксономичния
състав и честотата на срещане на представителите на двата класа животни; а третото
съдържа 27 карти, на които е отразено разпространението на установените видове.

Авторефератът отразява точно структурата и съдържанието на дисертацията.

Избраната тема е дисертабилна, значима и има основания за нейното разработване. Уводът е стегнат и в същото време достатъчно информативен. Основната цел на дисертационния труд и задачите за нейното постигане са формулирани ясно и точно. В Литературния обзор са представени и систематизирани данни за същността, значението, обхвата, управлението на екологичната мрежа Natura 2000, за таксономичния състав и консервационния статус на херпетофауната в България, както и за защитената зона „Орановски пролом - Лешко” – кратка физико-географска характеристика, антропогенно въздействие и режими на опазване, изследвания на херпетофауната в зоната. Подбрани са подходящи методи, благодарение на което поставените задачи са изпълнени успешно в хода на изследването. Данните, получени в резултат на полевата работа, са представени по подходящ и достатъчно информативен начин. Освен чисто научен, те имат и приложен характер, тъй като могат да се ползват при разработването на Плана за управление на защитената зона. Анализът на получените данни обаче, би могъл да бъде много по-обширен и задълбочен.

Представен е актуален списък на видовия състав на херпетофауната в изследваната територия, съгласно който тя включва 29 таксона (10 от клас Amphibia и 19 от клас Reptilia), от които 18 вида (6 земноводни и 12 влечуги) се съобщават за първи път за защитената зона. В резултат на проучването през 2016 – 2017 г. са регистрирани голям брой екземпляри (989) и нови точкови находища (644) на видовете земноводни и влечуги, както и някои особености в биологията, екологията и поведението им. Всичко това значително обогатява познанията за разпространението на някои таксони в изследваната територия. Значителен принос на разработката са изготвените карти на разпространението на всички видове земноводни и влечуги, установени в защитената зона в периода 2016 – 2017 г.

Основните резултати от проучването са представени в три публикации на английски език – две публикувани в сборници от конференции и една в научно индексирано списание.

Бих искала да отправя и някои препоръки към докторантката за нейната бъдеща работа. Когато се обработва, анализира, систематизира определена информация (данни) от литературни източници или теренни изследвания, трябва да се подхожда и работи по-търпеливо и внимателно, с необходимата прецизност, без да се бърза. Обсъждането на резултатите, търсенето на логическо обяснение и постигането на най-точна оценка на изучаваните обекти, процеси и явления е изключително важен процес, който може да бъде извършен успешно само при добра теоретична подготовка и при много добро познаване на обекта на научното изследване.

В заключение мога да кажа, че са проведени достатъчни по количество изследвания върху херпетофауната в защитената зона „Орановски пролом - Лешко” и на тази база е изготвен актуален списък на видовия състав и е картографирано разпространението на всички установени земноводни и влечуги. Подкрепям формулираните от докторантката изводи и научни приноси.

Дисертационният труд притежава всички научни качества като отговаря на критериите за научно изследване и на изискванията на ЗРАСРБ и на Правилника за неговото приложение (2010 г.). Предвид всичко това, **предлагам на уважаваното Научно жури да присъди на Невена Георгиева Малакова образователната и научна степен „доктор“** в професионално направление 4.4. „Науки за земята“, докторска програма „Екология и опазване на околната среда“.

19.08.2018 г.

Изготвил становището:

доц. д-р Лидия Сакелариева